

*До разової спеціалізованої вченої ради
по захисту дисертації на здобуття ступеня
доктора філософії Нагорняк Ю. В.*

РЕЦЕНЗІЯ

**кандидата юридичних наук, професора ШЕХАВЦОВА Руслана
Миколайовича на дисертацію НАГОРНЯК Юліани Василівни
«Криміналістична характеристика порушень правил безпеки дорожнього
руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними
засобами», представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 081 «Право»**

Оцінка актуальності обраної теми. Актуальність не тільки теми, а й концепції дисертаційного дослідження Ю. В. Нагорняк у нас не викликає сумнівів. Вона обумовлена комплексом соціально-правових, кримінологічних та криміналістичних чинників.

Фактом є стабільно високий рівень дорожньо-транспортного травматизму та смертності в Україні.¹ Кримінальні правопорушення, передбачені ст. 286 КК України, традиційно належать до найбільш поширених необережних кримінальних правопорушень, що спричиняють тяжкі наслідки для життя і здоров'я людей, завдають значних матеріальних збитків та негативно впливають на стан громадської безпеки. Процеси розвитку та протилежні ним – деградації транспортної інфраструктури, а також урбанізація, розвиток різновидів транспортних засобів, впровадження нових систем керування транспортними засобами, зокрема, з використанням технологій штучного інтелекту зумовлюють подальше ускладнення механізмів виникнення дорожньо-транспортних пригод і, відповідно, потребують удосконалення криміналістичного забезпечення їх розслідування.

¹ Статистика аварійності в Україні за 2025 рік. URL : <https://patrolpolice.gov.ua/2026/02/04/statystyka-avarijnosti-za-2025-rik/> (дата звернення 28.05.2026); У МВС озвучили статистику ДТП за 2024 рік. URL : <https://mvs.gov.ua/news/u-mvs-ozvucili-statistiku-dtp-za-2024-rik> (дата звернення 28.05.2026); Статистика ДТП. Патрульна поліція. URL : <https://patrolpolice.gov.ua/statystyka/> (дата звернення 28.05.2026).

Високий рівень актуальності роботи обумовлений також практичними потребами органів досудового розслідування. Розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із порушенням правил безпеки дорожнього руху, характеризується складністю механізму події, необхідністю оперативного пошуку, обробки та фіксування великого обсягу даних про обставини події ДТП з активним використанням сучасних спеціальних знань, проведенням численних експертиз, можливості яких так само розвиваються особливо в напрямі адаптації цифрових технології для встановлення причинно-наслідкових зв'язків між діями учасників дорожнього руху та наслідками ДТП.

Актуальність дисертації посилюється й тим, що авторка досліджує проблему комплексно, поєднуючи теоретичний та прикладний аспекти криміналістики. Попри значну кількість наукових праць, присвячених окремим аспектам розслідування дорожньо-транспортних пригод, монографічного дослідження криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, передбачених ст. 286 КК України, фактично не проводилося.

Отже, дисертаційне дослідження Ю. В. Нагорняк є безумовно актуальним як у теоретичному, так і в практичному аспектах.

Оцінка наукової обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Наукова обґрунтованість дисертації забезпечується насамперед чітко визначеною методологічною основою дослідження. Авторкою використано комплекс загальнонаукових та спеціально-наукових методів, зокрема системний, структурний, функціональний, формально-логічний, статистичний, порівняльно-правовий та діяльнісний методи. Їх застосування є логічним і відповідає поставленій меті та завданням дослідження. Зокрема, використання системного підходу дозволило дисертантці розглядати криміналістичну характеристику як цілісну інформаційну модель кримінального правопорушення, а структурно-функціональний аналіз — визначити взаємозв'язки між її елементами та встановити їх значення для практики досудового розслідування.

Позитивно оцінюється належний рівень теоретичного опрацювання проблематики. В процесі дослідження дисертантка здійснила вибірку та аналіз наукових джерел в галузях криміналістики, кримінального права, кримінального процесу та судової експертології, поєднавши їх з вивченням емпіричного матеріалу, джерелами якого виступили матеріали 152 кримінальних проваджень та результати анкетування 46 працівників слідчих підрозділів та прокуратури, що дозволило їй осмислити сучасні наукові підходи до розуміння криміналістичної характеристики та сформулювати власні оригінальні концептуальні положення.

Окремо хочемо відзначити системність підходу дисертантки до оприлюднення результатів дослідження у фахових наукових виданнях та під час проведення науково-практичних заходів. Загальна кількість у 20 публікацій, з яких: 6 статей у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України з юридичного напрямку, 1 стаття у науковому періодичному виданні, яке індексується у наукометричній базі даних Scopus, 11 наукових праць, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації та 2 наукові публікації, які додатково відображають результати дисертації, – є рідкістю для дисертацій на здобуття наукового ступеня доктор філософії.

Оцінка новизни представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень та рівня виконання поставленого наукового завдання. Представлені Ю. В. Нагорняк результати забезпечують подальший розвиток уявлень про категорію «криміналістична характеристика кримінального правопорушення», її функціональне призначення як основи для розробки методики розслідування окремого різновиду кримінального правопорушення, а також уявлень про структуру та зміст моделі криміналістично значимих даних про порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами, що є основою для подальшого вдосконалення методики розслідування таких кримінальних правопорушень.

На нашу оцінку, до положень, які містять елементи наукової новизни та є значимими для слідчої практики є:

– диференціація елементів криміналістичної характеристики кримінального правопорушення на ті, що мають істотне значення для розслідування, характеризуються певною повторюваністю, безпосередньо пов'язані з поведінкою правопорушника та механізмом кримінального правопорушення. Використання такого підходу забезпечуватиме уникнення надмірного розширення структури криміналістичної характеристики та її практичну придатність для слідчої діяльності;

– типологія ознак елементів криміналістичної характеристики залежно від частоти їх повторюваності (стійкі, нестійкі, мало виражені, рідкісні, унікальні ознаки). Запропонована класифікація має теоретико-прикладне значення, оскільки може забезпечити визначення ступеню типовості певних криміналістичних ознак на етапі формування криміналістичної характеристики окремого виду кримінального правопорушення, а також визначати їх значення для побудови слідчих версій;

– поняття «суміжна криміналістична характеристика», яке сприятиме переосмисленню взаємозв'язків між кримінальними правопорушеннями, які можуть вчинятися в сукупності;

– систематизація актуальних даних про типові елементи криміналістичної характеристики порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами, до яких віднесено: типові способи готування, вчинення кримінального правопорушення та протидії розслідуванню; типову обстановку; типову особу правопорушника та типову особу потерпілого; типову слідову картину; типовий спосіб протидії розслідуванню;

– виокремлення інформаційно-аналітичного, праксеологічного та освітньо-наукового аспектів формування та використання криміналістичної характеристики при розслідуванні порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами;

– визначення та опис цифрових та інформаційно-аналітичних аспектів розслідування кримінальних ДТП – цифрові сліди; системи відеофіксації; інформація з відеореєстраторів; технологія комп'ютерного зору; геоінформаційні

системи; 3D-моделювання; штучний інтелект; безпілотні літальні апарати. У сучасних умовах розвитку цифрових технологій та їх активного впровадження у діяльність правоохоронних органів такі дослідження є актуальними й мають перспективне значення для розвитку криміналістики.

- систематизація субелементів обстановки кримінального правопорушення, передбаченого ст. 286 КК України, що полягає у пропозиції розмежування чотирьох груп факторів: дорожньо-інфраструктурні фактори; інженерно-транспортні фактори; погодно-кліматичні фактори; просторово-часові фактори;

- наукові положення про місце як субелемент криміналістичної характеристики безпеки дорожнього руху або порушення правил експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами, а саме: запропоновано типологію, яка охоплює: місце, де почалося порушення конкретного пункту правил; місце події, де безпосередньо сталася подія; місце, де локалізована слідова картина; місце можливого переховування, переміщення об'єктів з місця події водієм в рамках негативної посткримінальної поведінки у формі протидії розслідуванню;

- наукові положення про чинники, які впливають на водія під час руху, до яких віднесено: знання правил дорожнього руху та експлуатації транспортних засобів; досвід керування та експлуатації транспортних засобів; навколишня обстановка; фізичний та психоемоційний стан; культура водія як учасника дорожнього руху;

- пропозиції щодо запровадження на системному рівні роз'яснювальної роботи про шкідливість практик використання мобільних засобів зв'язку під час дорожнього руху та експлуатації транспортного засобу, зокрема запропоновано проводити спеціалізовані поліцейські освітні кампанії (наприклад, «Керуй авто, а не смартфоном!», «За кермо сідаєш – всі гаджети ховаєш!») в рамках превентивної роботи та комунікації в громадах;

- рекомендації щодо впровадження системи електронного документообігу між слідчим, прокурором та судом; удосконалення процедури отримання медичної документації (догоспітального клінічного протоколу, медичної карти,

супровідного листа екстреної медичної допомоги та інших документів, які були заповнені (складені) на місці події медичними працівниками стосовно осіб – учасників ДТП); застосування уповноваженими посадовими особами Державної служби України з надзвичайних ситуацій портативних відеореєстраторів для фіксації процесу здійснення аварійно-рятувальних робіт з ліквідації наслідків дорожньо-транспортних пригод з метою, по-перше, забезпечення об'єктивної оцінки обстановки та слідової картини ДТП до прибуття слідчо-оперативної групи на місце події, по-друге, використання таких матеріалів при підготовці до проведення судових експертиз та слідчих експериментів.

Теоретична та практична значимість результатів дисертаційного дослідження полягає у тому, що основні результати дослідження можуть бути використані:

- у науковій діяльності для проведення подальших наукових досліджень з проблем оптимізації криміналістичного забезпечення досудового розслідування кримінальних правопорушень, підслідних слідчим підрозділам Національної поліції України (акт впровадження у наукову діяльність Львівського державного університету внутрішніх справ від 29.01.2026 р. № 1);

- у практичній діяльності для оптимізації практики досудового розслідування кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту;

- в освітній діяльності для підготовки навчально-методичної літератури та викладання навчальних дисциплін «Кримінальний процес», «Криміналістика», «Методика розслідування окремих різновидів кримінальних правопорушень», «Тактика проведення окремих слідчих (розшукових) дій», «Інформаційне забезпечення досудового розслідування», «Використання спеціальних знань у досудовому розслідуванні», «Криміналістичні засоби та методи розслідування кримінальних правопорушень» (акт впровадження в освітній процес Львівського державного університету внутрішніх справ від 29.01.2026 р. № 10).

Оцінка змісту дисертації та її оформлення. Структура дисертації повністю відповідає вимогам до дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня доктора філософії. До її складу входять вступ, три розділи, що

містять вісім підрозділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг становить 260 сторінок, з яких 184 сторінок – основний текст. Список використаних джерел містить 212 найменувань. Дисертація містить 8 додатків та 16 рисунків.

У **вступі** дисертації (с. 20–32) авторка належним чином обґрунтовує актуальність теми дослідження, пов'язуючи її зі зростанням кількості ДТП, високим рівнем смертності та травматизму, а також необхідністю вдосконалення криміналістичних засобів розслідування кримінальних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху, чітко сформульовано мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, наведено характеристику використаних методів наукового пізнання та емпіричної бази дослідження.

У **першому розділі дисертації «Теоретичні основи формування криміналістичної характеристики порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами»** (с. 33–68) досліджуються концептуальні та методологічні засади криміналістичної характеристики як елементу криміналістичної методики. Дисертантка демонструє високий рівень обізнаності з науковими підходами до розуміння криміналістичної характеристики та здійснює критичний аналіз наукових концепцій щодо її змісту, структури та функціонального призначення.

У **підрозділі 1.1 «Стан наукової розробки та методологія дослідження криміналістичної характеристики порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами»** (с. 33–48) авторкою проаналізовано еволюцію наукових уявлень про криміналістичну характеристику кримінальних правопорушень, а також розглянуто основні дискусійні питання щодо її природи та змісту. Методологічно вірним є підхід до розділення джерел на групи з урахуванням таких критеріїв як потреба пізнання/розуміння та частота/актуальність обговорення питання в наукових колах. Відповідно до цього систематизовані роботи від таких, що мають загальнотеоретичне значення, до спеціалізованих досліджень криміналістичної характеристики та розслідування порушень правил безпеки дорожнього руху або

експлуатації транспорту, передбачених ст. 286 КК України. Також підрозділ містить деталізований опис методології проведеного дослідження.

Дисертантка аргументовано відстоює позицію про те, що криміналістична характеристика має не лише теоретичне, але й вагоме практичне значення, оскільки забезпечує інформаційне підґрунтя для побудови слідчих версій та планування розслідування.

У підрозділі 1.2 **«Місце криміналістичної характеристики у структурі методики розслідування порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами»** (с. 48–67) досліджується співвідношення криміналістичної характеристики та окремої методики розслідування. Авторка переконливо доводить, що криміналістична характеристика виступає інформаційним ядром методики розслідування, оскільки саме на її основі формуються алгоритми слідчої діяльності, моделюються типові слідчі ситуації та визначаються напрями доказування. У роботі підтримано класичний підхід до структури криміналістичної характеристики, до якої включено спосіб вчинення кримінального правопорушення, обстановку, особу правопорушника, особу потерпілого та слідову картину. Водночас авторка обґрунтовує доцільність розширення цієї структури шляхом включення такого елементу, як «типовий спосіб протидії розслідуванню», а також виокремлення суміжних криміналістичних характеристик. Такий підхід свідчить про прагнення дисертантки адаптувати класичні криміналістичні конструкції до сучасних умов розслідування.

Другий розділ дисертації **«Типові елементи криміналістичної характеристики порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами»** (с. 72–140) має виразний прикладний характер та присвячений безпосередньому аналізу структурних елементів криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, передбачених ст. 286 КК України. Авторка систематизує значний масив емпіричного матеріалу та формує типові закономірності, які можуть бути використані у практиці досудового розслідування.

У підрозділі 2.1 «Типові способи готування, вчинення кримінального правопорушення та протидії розслідуванню як елементи криміналістичної характеристики порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами» (с. 72–93) дисертанткою здійснено комплексний аналіз поведінки правопорушника на різних стадіях розвитку кримінально протиправної діяльності. Авторка виокремлює докримінальну, кримінальну та посткримінальну поведінку, детально характеризуючи типові форми порушення правил дорожнього руху, поведінкові моделі водіїв та форми протидії розслідуванню. Позитивної оцінки заслуговує висновок про доцільність використання поняття «протидія розслідуванню» як більш широкого та змістовного порівняно з традиційним поняттям «приховування злочину». У роботі також простежується прагнення авторки виявити причинно-наслідкові зв'язки між поведінкою водія, умовами дорожньої обстановки та наслідками ДТП.

У підрозділі 2.2 «Типова обстановка як елемент криміналістичної характеристики порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами» (с. 93–110) досліджується комплекс зовнішніх факторів, які впливають на виникнення та механізм кримінальних ДТП. Авторка аналізує дорожньо-інфраструктурні, інженерно-транспортні, погодньо-кліматичні, просторово-часові та поведінкові чинники. Значну увагу приділено людському фактору, зокрема впливу втоми, емоційного стану водія, агресивного стилю керування та використання мобільних телефонів під час руху. Позитивним є прагнення Ю. В. Нагорняк врахувати сучасні виклики цифровізації суспільства та їх вплив на безпеку дорожнього руху. Обґрунтованим видається висновок про необхідність урахування поведінкових і психологічних аспектів при формуванні криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень у сфері дорожнього руху.

У підрозділі 2.3 «Типовий правопорушник та типовий потерпілий як елементи криміналістичної характеристики порушення правил безпеки

дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами» (с. 110–126) авторкою узагальнено дані щодо особистісних характеристик учасників дорожньо-транспортних пригод. Дисертантка аналізує соціально-демографічні, професійні та психофізіологічні характеристики водіїв, а також досліджує поведінкові особливості потерпілих. Особливої уваги заслуговує спроба авторки встановити взаємозв'язок між характеристиками особи правопорушника, поведінкою потерпілого та механізмом виникнення ДТП. Важливим є також висновок про необхідність відображення вікових, психологічних та поведінкових особливостей потерпілих для формування інформаційної основи для побудови в подальшому слідчих версій.

У підрозділі 2.4 **«Типова слідова картина як елемент криміналістичної характеристики порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами»** (с. 127–140) досліджується система матеріальних та ідеальних слідів, характерних для кримінальних ДТП. Авторка здійснює класифікацію слідів, аналізує їх інформаційне значення та роль у реконструкції механізму дорожньо-транспортної пригоди. Значну увагу приділено цифровим слідам, інформації з відеореєстраторів, камер відеоспостереження та електронних систем транспортних засобів. Позитивно оцінюється прагнення авторки інтегрувати сучасні цифрові джерела доказової інформації до системи криміналістичної характеристики. Підрозділ має істотне практичне значення для організації огляду місця події та визначення потенціалу застосування судових експертиз для встановлення обставин ДТП.

У третьому розділі дисертації **«Значення криміналістичної характеристики для розслідування порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами»** (с. 145–188) авторка переходить до прикладного аспекту дослідження та аналізує можливості використання криміналістичної характеристики у практичній діяльності органів досудового розслідування.

У підрозділі 3.1 «Використання даних криміналістичної характеристики при оцінці слідчої ситуації, плануванні та проведенні розслідування порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами» (с. 145–164) дисертантка обґрунтовує значення криміналістичної характеристики для формування слідчих версій, оцінки слідчих ситуацій та організації розслідування. Авторка аналізує типові слідчі ситуації, алгоритми проведення першочергових слідчих дій, особливості взаємодії слідчого зі спеціалістами та експертами. Важливим є висновок про те, що криміналістична характеристика дозволяє мінімізувати втрати доказової інформації та забезпечити більш ефективне планування досудового розслідування. Позитивної оцінки заслуговує також виокремлення інформаційно-аналітичного, праксеологічного та освітньо-наукового аспектів значення криміналістичної характеристики.

У підрозділі 3.2 «Використання даних криміналістичної характеристики для впровадження інноваційних технологій у розслідування порушень правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами» (с. 164–188) авторка досліджує перспективи використання сучасних технологій у діяльності органів правопорядку. У роботі аналізуються можливості застосування систем кримінального аналізу, штучного інтелекту, комп'ютерного зору, безпілотних літальних апаратів, 3D-моделювання та геоінформаційних систем. Авторка обґрунтовує, що криміналістична характеристика повинна виступати інформаційною основою для інтеграції цифрових технологій у практику досудового розслідування. Вказаний підхід свідчить про орієнтацію на сучасні тенденції розвитку криміналістики.

У висновках дисертації (с. 191–203) узагальнено результати проведеного дослідження та сформульовано основні теоретичні й практичні положення.

Загалом дисертація характеризується належним рівнем теоретичного опрацювання проблематики, логічністю викладу матеріалу та практичною спрямованістю отриманих результатів. Дисертація виконана українською мовою, стиль – академічно-науковий.

Зміст дисертації відповідає критеріям академічної доброчесності. Структура роботи забезпечила розкриття теми, а якість оформлення засвідчує належний рівень оволодіння дисертанткою методологією представлення результатів проведеного дослідження.

Відображення наукових положень в опублікованих працях. Ознайомлення зі змістом заявлених на стор. 11–16 дисертації публікацій дає підстави для висновку про їх більш ніж достатнє оприлюднення (загальна кількість статей – 7, інших наукових публікацій – 13).

Дані про відсутність текстових запозичень та порушення академічної доброчесності. Під час вивчення змісту дисертації фактів порушення академічної доброчесності не виявлено.

Численні позитивні аспекти роботи **не виключають наявності дискусійних положень та зауважень**, які варто розглянути для удосконалення аргументації позиції здобувача та врахування у подальшій роботі над окресленою проблематикою.

1. Емпіричну базу дослідження, як це зазначено на стор. 25 дисертації, склали, серед іншого, узагальнені результати опитування 46 працівників слідчих підрозділів та прокуратури. По тексту роботи посилання на результати такого опитування наведені тільки на стор. 156 із вказівкою, що вони підтвердили, що найчастіше труднощі виникають при підготовці та проведенні оглядів місця події, призначенні експертиз та проведенні слідчих експериментів. Для більшої інформативності, на наше переконання, необхідно було би в Додатку В. 2 на стор. 239–245 відокремити відповіді слідчих від прокурорів. Було б цікаво порівняти бачення слідчих, прокурорів на питання анкети. Під час захисту хотілось би почути від дисертантки які саме положення, що виносяться на захист, були обґрунтовані результатами опитування.

2. На стор. 72–93 дисертації описано існування повної, часткової або усіченої структури способу злочину. Під час захисту хотілося б почути від дисертантки її наукову позицію щодо структурних складових способу порушень правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами.

3. На стор. 92 дисертації визначена доцільність доповнення структури криміналістичної характеристики кримінального правопорушення ще одним додатковим елементом – «суміжні криміналістичні характеристики». Цей структурний елемент основної криміналістичної характеристики, на думку дисертантки, має презентувати узагальнені дані про ймовірність типових діянь, які можуть утворювати вторинні (похідні), окремі епізоди протиправної діяльності у кримінальному провадженні, які тісно пов'язані з первинним кримінальним правопорушенням. В цілому погоджуючись з цією пропозицією, вважаємо, що впровадження в науковий обіг терміну «суміжна криміналістична характеристика» для визначення таких даних ускладнить сприйняття структури криміналістичної характеристики, в рамках якої є ще одна криміналістична характеристика. Пропонуємо подумати над використанням терміну «суміжні кримінальні правопорушення» замість «суміжна криміналістична характеристика».

Загалом зазначені зауваження відображають власну наукову позицію рецензента, а окремі із них можуть слугувати підставою для наукової дискусії під час захисту дисертації.

Відсутність конфлікту інтересів. Рецензент не має реального чи потенційного конфлікту інтересів щодо здобувача та/або його наукового керівника.

ВИСНОВОК: дисертація НАГОРНЯК Юліани Василівни «Криміналістична характеристика порушень правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами» є оригінальним, актуальним науковим дослідженням, в якому отримано нові науково обґрунтовані результати, які мають теоретичне і практичне значення для вдосконалення методики розслідування кримінальних правопорушень, передбачених ст. 286 КК України.

Дисертація відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом МОН України від 12 січня 2017 року № 40, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової

установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її авторка НАГОРНЯК Юліана Василівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент

Професор кафедри кримінального процесу та криміналістики

факультету № 1 (з підготовки фахівців для органів досудового

розслідування Національної поліції України)

Львівського державного університету внутрішніх справ

кандидат юридичних наук, професор

Руслан ШЕХАВЦОВ